

अंततः निर्णयेन ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ इत्यारण्यके पर्वणि नैलकंठीये भारते भावदीपे एकसप्ततितमोऽध्यायः ॥ ७१ ॥ ॥ ७२ ॥ ॥ ७३ ॥ स इति ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥
वयः प्रमाणं तत्तुल्यं रूपेण तु विपर्ययः ॥ नलं सर्वगुणैर्युक्तं मन्ये बाहुकमंततः ॥ ३३ ॥ एवं विचार्य बहुशो वाष्णो यः पर्यंचितयत् ॥ हृदये न महाराज पुण्यश्लोकस्य
सारथिः ॥ ३४ ॥ ऋतुपर्णश्च राजेंद्रो बाहुकस्य हयज्ञतां ॥ चितयन्मुमुदे राजा सहवाष्णो यः सारथिः ॥ ३५ ॥ ऐकाग्र्यं च तथोत्साहं हयसंग्रहणं च तत् ॥ परं यत्नं च संप्रे
क्ष्य परां मुदमवाप ह ॥ ३६ ॥ इति श्री महाभारते आरण्यके पर्वणि नलोपाख्यानपर्वणि ऋतुपर्णविदर्भगमने एकसप्ततितमोऽध्यायः ॥ ७१ ॥ ॥ ७२ ॥ ॥ ७३ ॥
बृहदश्व उवाच स नदीः पर्वतांश्चैव वनानि च सरांसि च ॥ अचिरेणातिचक्राम खेचरः खेचरन्निव ॥ १ ॥ तथा प्रयाते तुरथे तदा भांगासुरिर्नृपः ॥ उत्तरीयमधोप
स्थद्वष्टं परपुरं जयः ॥ २ ॥ ततः स त्वरमाणस्तु पटे निपतिते तदा ॥ ग्रहीष्यामीति तं राजानलमाह महामनाः ॥ ३ ॥ निगृह्णीष्व महाबुद्धे हयाने तान् महाजवान् ॥ वाष्णो यो
यावदेनं मे पटमानयतामिह ॥ ४ ॥ नलस्तं प्रत्युवाचाथ दूरे भ्रष्टः पटस्तव ॥ योजनं समतिक्रान्तो नाहर्तुं शक्यते पुनः ॥ ५ ॥ एवमुक्ते नलेनाथ तदा भांगासुरिर्नृपः ॥
आससाद वने राजन् फलवंतं विभीतकं ॥ ६ ॥ तं दृष्ट्वा बाहुकं राजा त्वरमाणो भ्यभाषत ॥ ममापि सूतपश्य त्वं संख्याने परमं वलं ॥ ७ ॥ सर्वः सर्वं न जानाति सर्वज्ञो
नास्तिकश्च न ॥ नैकत्र परिनिष्ठास्ति ज्ञानस्य पुरुषे कचित् ॥ ८ ॥ वृक्षे स्मिन्यानि पर्णानि फलान्यपि च बाहुक ॥ पतितान्यपि यान्यत्र तत्रैकमधिकं शतं ॥ ९ ॥ एक
पत्राधिकं चात्र फलमेकं च बाहुक ॥ पंचकोट्योथ पत्राणां द्वयोरपि च शाखयोः ॥ १० ॥ प्रचिनुत्यस्य शाखे द्वेयाश्चाप्यन्याः प्रशाखिकाः ॥ आभ्यां फलसहस्रे द्वे पंचो
नं शतमेव च ॥ ११ ॥ ततो रथमवस्थाप्य राजानं बाहुको ब्रवीत् ॥ परोक्षमिव मे राजन्कथं शत्रुकर्शन ॥ १२ ॥ प्रत्यक्षमेतत्कर्तास्मि शातयित्वा विभीतकं ॥ अ
थात्र गणिते राजन् विद्यते न परोक्षता ॥ १३ ॥ प्रत्यक्षं ते महाराज शातयिष्ये विभीतकं ॥ अहं हि नाभिजानामि भवेदेवं न वेति वा ॥ १४ ॥ संख्यास्यामि फलान्यस्य
पश्य तस्ते जनाधिप ॥ मुहूर्तमपि वाष्णो योरश्मीन् यच्छतुवाजिनां ॥ १५ ॥ तमब्रवीन्नृपः सूतं नायं कालो विलंबितुं ॥ बाहुकस्त्वब्रवीदेनं परं यत्नं समास्थितः ॥ १६ ॥
प्रतीक्षस्व मुहूर्तं त्वमथ वा त्वरते भवान् ॥ एष याति शिवः पंथाया हि वाष्णो यः सारथिः ॥ १७ ॥ अब्रवीद्दुर्गस्तु सांत्वयन् कुरु नंदन ॥ त्वमेव यंतानान्योस्ति पृथिव्या
मपि बाहुक ॥ १८ ॥ त्वत्कृते यातुमिच्छामि विदर्भान् हयकोविद ॥ शरणं त्वां प्रपन्नोऽस्मि न विघ्नं कर्तुमर्हसि ॥ १९ ॥ कामं च ते करिष्यामि यन्मां वक्ष्यसि बाहुक ॥
विदर्भान् यदियात्वाद्यसूर्यं दर्शयितासि मे ॥ २० ॥

॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥